

Alicja Zofia Nowak

<http://orcid.org/0000-0001-5549-7550>

Uniwersytet Jagielloński

alicja.z.nowak@uj.edu.pl

Agnieszka Gronek

<http://orcid.org/0000-0002-4066-2864>

Uniwersytet Jagielloński

a.gronek@uj.edu.pl

DOI: 10.35765/pk.2022.3803.03

Wstęp

Jedną z bardziej znaczących zmian w polskich studiach historycznych po 1989 r. jest wzrost zainteresowania tematami przywracającymi pamięć o wielokulturowej tradycji dawnej Rzeczypospolitej. Uwolnienie Polski spod rosyjskiej strefy wpływów i uzyskanie niepodległości przez Litwę, Ukrainę i Białoruś otworzyły nowy rozdział nie tylko w dziejach politycznych Europy i świata, ale także w badaniach nad dziedzictwem kulturowym tych narodów. Dziś możliwe jest stawianie pytań zarówno na temat wspólnoty dziedzictwa Rusinów i Polaków, jak też ich odrębności, autonomizacji i niezależności, dziś możliwa jest obiektywna ocena oryginalności kultury cerkiewnej w Rzeczypospolitej, jak i jej zależności od innych prawosławnych centrów intelektualnych oraz wzorców cywilizacji zachodniej. W poszukiwaniu odpowiedzi na te niełatwe pytania od lat pomagają nam badacze z Polski i z zagranicy, młodzi naukowcy oraz doświadczeni specjaliści, reprezentanci środowiska uniwersyteckiego, tzw. otoczenia społecznego oraz niezależni badacze. Wierzymy, że w ten sposób budowany szeroki i międzynarodowy zespół badaczy reprezentujących różne dyscypliny i metody naukowe, tradycje konfesyjne i kulturalne, mający różne doświadczenia zawodowe i życiowe, jest w stanie w pełni odtworzyć zatarte karty wspólnych dziejów, dziś odrębnych narodów: Polaków, Litwinów, Ukraińców, Białorusinów.

Studia o kulturze cerkiewnej w granicach dawnej Rzeczypospolitej jako odrębny numer „Perspektyw Kultury” są kolejną publikacją, po dwóch edycjach monograficznych w latach 2016 i 2019, przygotowaną z inicjatywy pracowników naukowych Zakładu Studiów Polsko-Ukraińskich na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Niniejszy tom współtworzony przez historyków, kulturologów, literaturoznawców, historyków sztuki z Polski, Ukrainy, Białorusi, Niemiec, Francji i Włoch pragniemy poświęcić pamięci profesora Ukraińskiego Katolickiego Uniwersytetu we Lwowie, Ihora Skoczylasa. Ten niezwykle

przyjazny człowiek, niestrudzony badacz historii kijowskiej eklezjalnej wspólnoty, inicjator wielu naukowych wydarzeń i autor przełomowych publikacji stanowi dla nas wzór naukowej rzetelności, uczciwości i obiektywizmu.

Ігоре, вічна пам'ять Тобі

Alicja Zofia Nowak, Agnieszka Groniek

Prof. Ihor Skoczylas (1967–2020)

Ukraiński Katolicki Uniwersytet we Lwowie

(zdj. z archiwum domowego Iryny Skoczylas)